

KA Deurne (Atheneum)
maandag 13 juli 2020

foto © CC Deurne

Recensie:

Onlangs zei een persverantwoordelijke me dat ik het allemaal te ver ging zoeken in mijn analyses. Wel kijk, dat kan misschien soms het geval zijn. Maar bij Dimitri Leue kan ik me niet van de indruk ontdoen â€ ik volg die man al zo'n 20 jaar â€ dat ik misschien maar een fractie zie van de boodschappen die hij allemaal in zijn werk steekt. Want dat die meerdere lagen bevatten zoals ook een boomstam verschillende jaarringen heeft, staat buiten kijf. Sterker nog: de theatermaker doet er ons al meteen aan herinneren wanneer we het podiumbeeld zien â€ nu ja, in dit geval is het een stukje speelplaats van het Atheneum in Deurne â€ en daar 7 verschillende cirkels in wit op de tegels getekend zien. Cirkels met centraal een bol in een driehoek.

Dat verwijst onmiskenbaar naar 'God ziet u, hier vloekt men niet'. En ook het einde waarin ie de haan drie keer laat kraaien, geeft weinig marge om die fragmenten anders te interpreteren. Wie Leues werk dan ook kent, weet dat ie (ook in het Kleine Sterven is dat het geval bv.) het Katholieke geloof ook integreert in zijn voorstelling. 7 dagen aan een stuk treedt hij 7 keer op met deze monoloog. En dat voor 49 mensen. 7 nachten beleeft het hoofdpersonage Lander met Maura. De nacht van de vragen (of het overdreven is om 's nachts voor haar de afwas te doen en 's ochtends ontbijt op bed te brengen?), de nacht van de vingertoppen, het gevinger, om de vingers van af te likken, de nacht van het liplezen, de lippen, loslippig zijn, de nacht van de hals, van halsoverkop aan iets beginnen dat oneindig leek, van een halsband dragen van purperen plekken, en een band die geschapen werd, een halsband, de nacht van de chocoladesaus die stolde elk uur, de nacht van de geslachten en de nacht van het lichaam waarbij de schrijver zijn meerdere erkent: 'hoe arm de gesproken taal is, hoe uitgesproken de lichaamstaal'. For the record: 7 is een heilig getal.

Maura of de zeven magen der eenzaamheid, Dimitri's allereerste voorstelling die hij in 1996 schreef toen ie 22 was en afstudeerde aan het Conservatorium in Antwerpen, heeft ie een update gegeven. In deze versie wordt er gescrollt, geliket en gewipet. En klinkt er in één zin, een lied nog wel, scherpe kritiek op het kunstenaarsstatuut in Vlaanderen: 'Ik probeer te schrijven. Maar mijn geld verdien ik in de horeca.' Post-coron lockdown klinkt dat actueler dan ooit.

Verder zien we Dimitri Leue, wat ie later ook in het Kleine Sterven deed, een ode geven aan de passionele, lijfelijke liefde die helaas via alle ellende van de wereld die zij als een spons opzoog dramatisch eindigt met de dood: 'Vroeg of laat zijt gij aan de beurt'. Met dat verschil dat de maker hier niet in het reine lijkt te willen komen met het slot dat ie zelf bedacht. Met het einde dat een gesloten einde is terwijl hij er een open einde van maken wil. Drie puntjes in plaats van één. Vanuit die optiek kan je de 49 voorstellingen dan ook zien als een vuurwerkmaker die al bij het begin zegt dat dit de finale is. Maar die ultieme finale niet bereiken wil en hoopt dat er toch eens een 'bloemekee' eeuwig in de lucht blijft hangen. Of je kan het ook vanuit een ander standpunt bekijken en er een Don Quichot in zien die tegen zijn eigen gecreëerde windmolen probeert te vechten, goed wetende dat zijn tegenstander een windmolen is wat hem een nog absurdere held maakt. Dimitri Leue is een held. U hebt dat wellicht nog nergens gelezen. Maar het is gewoon zo. Neem het van ons aan.

Maura of de zeven magen der eenzaamheid gaat over Lander die op een dag Maura

ontmoet. Zij studeert geneeskunde, hij probeert wat met fotografie. Analoge dan, want zo kan ie streven naar perfectie terwijl ie de imperfectie omarmt. De magie van de rolletjes die ontwikkeld moesten worden vat ie erg goed in 'uitgesteld geluk is dubbel geluk'. Terwijl die fotografiescène een en al passie, lust en begeerte uitademt: 'Neem mij. Analoog.'

Leues taal(spel) ondersteunt de cirkels die op de speelplaats getekend zijn en de cirkel waarin alle toeschouwers zitten, elk in een stemhokje zodat er wanden links en rechts tussen elke bezoeker staan wat deze voorstelling helemaal coronaproef maakt.

Enkele voorbeelden: 'cirkel naar het middelpunt', 'laten rondtollen', 'haar wimpers braken golven in het stilstaande water. Het ijs was al lang gebroken.', 'wat kan jij nog allemaal op de (circus n.v.d.r.)piste uitvoeren?', 'Ook ik voel hoe de aarde haar draai nog niet gevonden heeft', 'de wolken spelen Antoinette wie heeft de zon?' en verwijst ie naar de wereldbol met lampje in dat hij op haar kamer ziet (en waarvan er ook twee exemplaren in de inkomhal staan n.v.d.r.). Het is overigens in haar kamer dat ie ontdekte dat de wereld rond is, maar het paradijs een driehoek.

Bloedmooi en poëtisch komt Leue uit de hoek, hoewel een cirkel geen hoeken heeft, in zinnen als: 'We zongen het duet van de stilte', 'Ze keek tot achter mijn ogen waar de dromen beginnen', 'Het was onduidelijk of zij de zon imiteert of de zon haar', 'Ik ben een prooi van mijn eigen melancholie' en 'We hadden dezelfde symptomen van een ziekte die passie heet.'

Maar net als in de voorstelling gaat de zon ook voor Maura onder, qua lichtplan kon Leue het niet beter treffen op zijn eerste speeldag in Deurne want net richting het einde van de voorstelling van zeven uur dook de zon weg achter het Atheneum zodat de binnenkoer geen streepje zonlicht meer kreeg en volledig in de schaduw kwam te staan. Alsof de vogels (waren het eksters of kraaien?) ook hun dramatische inbreng wilden doen, begonnen zij in koor te krijsen wanneer het noodlot van Maura en Landers weigering om zich daarbij neer te leggen (hoewel Leue wel degelijk gaat liggen) bezegeld was. Dat is wat openluchttheater zo waanzinnig prachtig maakt en een absolute meerwaarde biedt. Maar het kan natuurlijk zijn dat ik het allemaal weer veel te ver ga zoeken.

< Bert Hertogs >